

Om dødsboskat

Skal formuen nedbringes, inden den skal arves?

I nogle tilfælde kan man reducere den skat, der skal betales, når formuen skal videre til arvingerne. Det kan være aktuelt, hvor afdødes aktiver og formue overstiger den skattefrie beløbsgrænse for dødsboskat.

Når en person dør, opstår et dødsbo og et dødsboskifte. Et dødsbo omfatter en afdød persons formue. Et dødsboskifte er fordelingen af afdødes formue mellem arvingerne.

Hvis afdøde efterlader sig en ægtefælle og fælles børn, kan ægtefællen dog overtage afdødes formue uden et skifte. Det kan du læse mere om i Jyske Banks folder "Skattemæssige overvejelser ved uskiftet bo".

Hvornår er et dødsbo skattepligtigt?

Et dødsbo er skattepligtigt, hvis aktiverne eller nettoformuen i dødsboet overstiger 3.033.700 kr. (2021) på skæringsdagen i den endelige boopgørelse. Ellers er dødsboet skattefrit.

Afdødes pensionsordninger og livsforsikringer, der tilfalder en begunstiget, indgår ikke i dødsboet og skal dermed ikke tælles med, når det skal afgøres, om dødsboet er skattepligtigt.

Hvis afdøde var gift, er det som udgangspunkt halvdelen af delingsformuen (tidligere kaldet fællesejet), der indgår i dødsboet sammen med afdødes eventuelle fuldstændige særeje.

I Jyske Banks folder "Skattemæssige overvejelser ved skifte af et dødsbo", kan du læse mere om beskatningen i et dødsbo.

Hvis et dødsbo er skattepligtigt, udløses den udskudte skat, der evt. ligger på formuen.

Hvad er udskudt skat?

En udskudt skat er bl.a. skatten af en fortjeneste på et aktiv.

Eksempelvis er der i mange tilfælde udskudt skat på en aktiebeholdning, der er steget i værdi. Hvis aktierne er købt til 100.000 kr. og er steget i værdi til 150.000 kr., kan der opgøres en fortjeneste på 50.000 kr., når der ikke tages hensyn til eventuelle fradragsberettigede handelsomkostninger. Skatten udløses i de fleste tilfælde, når aktivet sælges. Det samme er tilfældet, når aktivet gives væk som gave, eller når aktivet udloddes til arvinger i forbindelse med skifte af et dødsbo – men kun hvis dødsboet er skattepligtigt.

Visse fortjenester er skattefrie. Eksempelvis er fortjeneste på salg af egen bolig typisk skattefri. Der vil derfor være skattepligtige dødsboer, der ikke har udskudt skat på aktiverne. Det er tilfældet, hvis dødsboets formue kun består af kontanter og en skattefri bolig.

Hvis du kan forudse, at dit dødsbo bliver skattepligtigt – og hvis der er udskudt skat på aktiverne – er det værd at overveje, om formuen i dit kommende dødsbo kan nedbringes, mens du lever, for at gøre dødsboet skattefrit.

Du kan nedbringe et kommende dødsbos aktiver og formue ved at give gaver eller indskyde penge på en pensionsordning. Endvidere kan du – hvis du er gift og har børn – oprette et fuldstændigt særeje for at gøre en del af dødsboskiftet skattefrit.

Vær opmærksom på, at dødsboskat og boafgift (der tidligere hed arveafgift) er to forskellige ting. Der skal betales boafgift, uafhængigt af om et dødsbo er skattepligtigt eller ej. Størrelsen af boafgiftssatsen afhænger af, hvem arvingerne er. Du kan læse mere om boafgift i Jyske Bank-folderen "Hvornår skal jeg betale afgift af gaver og arv?".

Giv gaver

Ved at give gaver kan du nedbringe din formue og dermed den formue, der skal skiftes i forbindelse med død. Måske er det muligt at give gaver, således at dit kommende dødsbo bliver skattefrit. På den måde er der mere til arvingerne.

Hvis der er udskudt skat på de aktiver, du giver i gave – eller som du sælger med henblik på at give kontanter i gave – udløses den udskudte skat, når du giver gaven/sælger aktivet. Rent skattemæssigt er det derfor en fordel at give gaver/sælge aktiver med mindst mulig udskudt skat.

Husk gaveafgiften

Når du giver gaver til børn og børnebørn osv., skal der betales en gaveafgift på 15% på den del af gaven, der overstiger det afgiftsfrie bundfradrag pr. barn på 68.700 kr. (2021) om året.

Det kan derfor være fornuftigt "at være i god tid" og løbende give børnene gaver for at udnytte det årlige afgiftsfrie bundfradrag.

Satsen for gaveafgift og boafgift er ens. Rent afgiftsmæssigt har det derfor som udgangspunkt ikke betydning, om børnene overtager formuen i form af gave eller arv. I forbindelse med et dødsboskifte er der i dødsboet et afgiftsfrit bundfradrag for boafgift på 308.800 kr. (2021). Af hensyn til boafgiften bør dødsboet derfor ikke nedbringes til en værdi under 308.800 kr. (2021), medmindre dette kan ske ved afgiftsfrie gaver.

Forskud på arven

Aktiverne kan også gives væk i form af arveforskud i stedet for gave. Et arveforskud vil, i modsætning til en gave, blive modregnet i senere arv. Et arveforskud kan eksempelvis være en god løsning, hvis du ønsker at hjælpe et barn nu og her, men ønsker, at alle dine børn i sidste ende skal have lige meget. Afgiftsreglerne ved arveforskud er de samme som ved gave – dvs. med en afgiftsfri bundgrænse på 68.700 kr. (2021).

Indskyd på ratepension, aldersopsparing eller livrente

Pensioner, der tilfalder en begunstiget, bliver ikke medregnet, når det skal opgøres, om dødsboet er skattepligtigt. Et indskud på følgende ordninger vil derfor gøre dødsboets formue mindre.

Ratepension og livsvarig livrente

Du kan indbetale ubegrænset med fradrag på en livsvarig livrente. Der er fradrag for indbetalingerne efter forskellige regler afhængig af, om der er tale om et engangsindskud eller en løbende indbetaling.

På en ratepension er der derimod et årligt fradragsloft på 58.500 kr. (2021). Den del af indbetalingerne der ikke har været fradrag for, kan til gengæld udbetales skattefrit.

Da en ratepension og en livsvarig livrente opfylder forskellige behov og er underlagt forskellige regler, er det vigtigt, at du tager en snak med din rådgiver om, hvilken ordning der passer bedst til dig.

Aldersopsparing

Du kan indbetale på en aldersopsparing, indtil 20 år efter du opnår din folkepensionsalder.

Den skattemæssige fordel ved aldersopsparingen er, at afkastet på opsparingen alene beskattes med 15,3%.

Du får ikke fradrag for din indbetaling. Derfor skal du heller ikke betale afgift eller skat ved udbetaling.

Hvis du har mere end 5 år til folkepensionsalderen, kan du indskyde op til 5.400 kr. (2021) om året. Hvis du har mindre end 5 år til folkepensionsalderen – og ikke har startet udbetaling af visse andre pensionsordninger – kan du indskyde op til 52.400 kr. om året (2021).

Snak med din rådgiver om, hvorvidt en alderspension er en god ide for dig.

Hvis du sidder i uskiftet bo

Hvis du sidder i uskiftet bo, har du som udgangspunkt fri rådighed over hele det uskiftede bo – men denne rådighed må ikke misbruges. Misbrugsreglerne er indsat for at sikre arven til førstafdødes arvinger, og det er arvingerne til førstafdøde, der kan påberåbe sig misbrugsreglerne.

Misbrug er eksempelvis et uforholdsmæssigt stort indskud på en pensions- eller forsikringsordning eller ydelse af gaver, der står i misforhold til det uskiftede bos formue.

Inden du disponerer over midlerne i et uskiftet bo er det vigtigt, at du drøfter reglerne med en advokat eller anden ekstern rådgiver.

Hvis arvingerne er fuldt indforstået med dispositionerne, opstår der ikke et problem i forhold til arvingerne.

Hvis du er gift og har børn – oprettelse af særeje

Hvis du er gift og har børn, og hvis jeres samlede formue overstiger den dobbelte beløbsgrænse for et skattefrit dødsbo – dvs. over 6.067.400 kr. (2021) – så kan det være en ide, at du og din ægtefælle hver især opretter et fuldstændigt særeje på under beløbsgrænsen på 3.033.700 kr. (2021). På den måde kan I sikre jer, at den del af formuen, der indgår i førstafdødes særeje, kan skiftes skattefrit.

Dette kan ske, hvis længstlevende ægtefælle vælger at sidde i uskiftet bo med delingsformuen (fællesejet), mens det kun er særejet, der skiftes i forbindelse med første ægtefælles død.

Når det kun er særejet, der skiftes, er det nemlig kun formuen i særejet, der tæller med, når det skal afgøres, om dødsboet er skattefrit.

Uskiftet bo

At skifte et bo betyder, at afdødes formue fordeles mellem arvinger. Man taler om *uskiftet bo*, når længstlevende ægtefælle overtager boet efter førstafdøde ægtefælle uden at skifte.

Længstlevende ægtefælle har ret til at sidde i uskiftet bo med delingsformuen, når der er fællesbørn. Hvis førstafdøde har særbørn, kræver det samtykke fra dem.

Samtykke fra særbørn kan gives på forhånd eller efter førstafdødes død.

Længstlevende har til enhver tid ret til at skifte det uskiftede. I visse tilfælde SKAL boet skiftes – eksempelvis hvis længstlevende senere ønsker at indgå nyt ægteskab.

Der er både fordele og ulemper ved at sidde i uskiftet bo. Advokat eller anden ekstern rådgiver kan hjælpe med rådgivning om, hvad der passer bedst til din situation.

Der spares mest i dødsboskat, hvis det er aktiverne med den størst udskudte skat der gøres til fuldstændigt særeje. Man kan vælge, at blot en del af et aktiv indgår i det fuldstændige særeje.

Du kan kun oprette særeje med aktiver, du selv ejer. Overdragelse af aktiver mellem ægtefæller kan dog ske uden skattemæssige konsekvenser.

Selv om det rent skattemæssigt kan være en god ide at oprette et særeje, kan der være andre forhold (eks. arveretlige og skifteretlige), der gør, at det ikke er en god ide. Advokat eller anden ekstern rådgiver kan hjælpe med rådgivning om, hvad der er den bedste løsning for dig.

Hvad er den bedste løsning?

Du bør søge ekstern rådgivning for at få den løsning, der er bedst for dig. Ekstern rådgiver bør ud over de skatteretlige forhold inddrage andre retlige, økonomiske og personlige fordele og ulemper.

Dette faktaark beskriver generelle regler og er ikke konkret skattemæssig rådgivning om dine individuelle forhold. Jyske Bank garanterer ikke, at informationerne er fyldestgørende, og fraskriver sig erstatningsansvar for de dispositioner, du eventuelt foretager eller ikke foretager på baggrund heraf. Ønsker du rådgivning om dine personlige skatteforhold, så kontakt din egen revisor eller skatterådgiver.